

INNOCSEKK- Innovációs voucher alapú támogatási rendszer bevezetése

„PRO INNO learning platform”

A PRO INNO Europe egy innováció-politikai kezdeményezés, melynek feladata az innováció-politika elemzése, fejlesztése, illetve nemzetközi együttműködés keretében létrejövő ún. „learning platformok” biztosítása Európán belül. A Pro Inno végső célja egy jobb és hatékonyabb innováció-politikai együttműködés megteremtése a tagállamok között.

A többirányú megközelítés részét képezik az „Inno-learning platformok”-ok, melyeknek keretében lehetőség nyílik hatékonyan működő, bejáratott, bevált módszerek, eljárások megismerésére és elsajátítására az innováció-politika résztvevőinek együttműködésével.

Az NKTH 2009-ben az Innocsekk programmal pályázott az „Inno-learning” platform pályázati felhívásra, mely pályázati ügynökségek programjainak elemzésére és véleményezésére irányult. A program célja a pályázati módszerek, szolgáltatások megismerése, a pályázati programok értékelése, illetve bevált, működő modellek alapján hatékonyabb működést elősegítő javaslatok tétele.

INNOCSEKK

Az NKTH 2005-ben indult Innocsekk programja a regionális innováció fejlesztésére, a kis- és középvállalkozások (KKV-k) innovációs kezdeményezéseinek és az innovációs szolgáltatások keresleti oldalának ösztönzésére irányul. 2008-ban kis módosításokkal Innocsekk Plusz néven került meghirdetésre a program.

A támogatás célja a régió gazdaságának és versenyképességének kutatás-fejlesztési (K+F) tevékenységeken és innováción alapuló fejlesztése, a régióban tevékenykedő vállalkozások versenyképességének fokozása, a tudásközpontok és a kisvállalkozások közötti tudástransfer előmozdítása.

Az Innocsekk támogatás főbb jellemzői:

- Az Innocsekk plusz vállalkozások részére nyújtott támogatása csekély összegű, visszafizetési kötelezettség nélküli végleges juttatás. A támogatás intenzitása 100% is lehet, a pályázóknak nem kell saját forrást biztosítaniuk.
- A projekteket projektminősítés (maximális támogatás 3 millió forint), termékfejlesztés (maximális támogatás 30 millió forint), eljárásai innováció (maximális támogatás 3 millió forint), illetve szervezési innováció témakörben (maximális támogatás 6 millió forint) nyújthatják be a pályázók.
- A támogatás felhasználására rendelkezésre álló idő a döntés időpontjától számított 24 hónap.
- Az Innocsekk plusz program keretében nyújtható, támogatásokra leköthető forrás 3 évre 12 milliárd forint.
- A pályázatok elbírálása a következő szempontok alapján történik: A projekt innováció tartalma (0-30 pont), a projekt szakmai, illetve technológiai megvalósíthatósága (0-30 pont), projekt költségvetése (0-20 pont), az eredmények gazdasági és társadalmi hasznosítása (0-20 pont).

„Pilot testing”

A Pro Inno Learning Platform „Pilot testing” programjának a keretében 2009. május 5-én két európai innovációs ügynökség, a holland SenterNovem, illetve a belga IWT Vlaanderen képviselői látogattak el az NKTH-ba az Innocsekk program elemzésére és véleményezésére. A látogatás témái közé tartozott:

- A támogatás hatékonyságát elősegítő voucher alapú rendszer tervezésének, bevezetésének főbb kérdései.
- A vállalkozások igényeit kielégítő innovációs szolgáltatások támogatása.
- A regionális tudásközpontok (egyetemek, kutatóintézetek, nagyvállalatok) által nyújtott innovációs szolgáltatások minőségi ellenőrzése,
- A támogatás hatásainak értékelése.

Magyarországon szükség van mind a cégek innovációs tevékenységének, mind a tudásközpontok által nyújtott speciális innovációs szolgáltatásoknak a fejlesztésére, K+F tevékenységeken, illetve innováción alapuló projektek támogatásával. Mivel a KKV-k

innovációs aktivitása nagyon alacsony, ezért a KKV-k innovációs kapacitásának növelése nélkülözhetetlen túlélésük és fejlődésük szempontjából. Másrészt viszont a kisvállalkozások többségének nincs meg az anyagi fedezete, sem a szükséges szaktudása, ezért egy átlátható, gyors, adminisztrációs terhektől mentes támogatási rendszerre nagy az igény. Ezt segítheti - a már több tagállamban sikeresen működő - kis és középvállalkozásoknak nyújtott, innovációs szolgáltatások igénybevételét támogató innovációs voucher alapú támogatási rendszer.

SENTERNOVEM – Innovációs voucher Hollandiában

Hollandiában 2004-ben vezették be az innovációs voucher alapú támogatási rendszert. Azóta többször megújították, 2009-ben 7000 voucher kiadására számítanak. Ezt a támogatási formát a KKV-k és az egyetemek, kutatóintézetek közötti kommunikációs problémák áthidalására tervezték. Ennek a rendszernek köszönhetően a kutatás-fejlesztéssel foglalkozó vállalkozásoknak lehetőségük van a fejlesztésükhöz szükséges szaktudás megszerzésére.

Az innovációs voucher-okat KKV-k használhatják fel különböző szolgáltatások (kutatás, szaktanácsadás) igénybevételére. Az innovációs voucher-okat holland és európai szabadalmak költségeinek kifizetésére is fel lehet használni. A voucher-t nem lehet felhasználni értékesítés és marketing területén, termékek beszerzésére, valamint tanfolyamok szervezésére. A voucher-okat egyetemeken, tudásközpontokban, felsőoktatási intézményekben, és nagyvállalatok K+F osztályain lehet igénybe venni egész Európán belül.

Két különböző mértékű támogatás nyerhető el mind a tudástranszfer mind a szabadalmak esetében:

- 2500 € értékű (100%-os támogatás)
- 7500 € értékű (75%-os támogatás).

Az eljárás a következő lépésekből áll:

- Az ügynökség által kiválasztott innovációs szolgáltatásokat biztosító intézmények, tudásközpontok felkerülnek az ügynökség honlapjára.

- A KKV postai vagy elektronikus úton beküldi a pályázatát. A pályázat a KKV által feltett tudományos kérdést tartalmazza. A kérdésre adott válasznak, megoldásnak közvetlenül alkalmazhatónak kell lennie. A pályázati űrlap mindössze egy oldal.
- Az ügynökség kiválasztja a nyertes pályázatokat (igen/nem). Az ügynökség elektronikus pályázat esetén pár napon belül, ha a pályázat postai úton érkezett 6 héten belül választ ad a pályázóknak. A voucher-ok 12 hónapig érvényesek.
- A nyertes KKV kiválasztja az adott tudásközpontot.
- A KKV és a tudásközpont megegyezik a közös munka részleteit illetően.
- A KKV eljuttatja a voucher-okat a tudásközpontnak.
- A tudásközpont kiállítja a számlát az ügynökségnek.

A voucher alapú támogatási rendszer első értékelésére 2006-ban került sor. A voucher-ok 55%-a került felhasználásra. A nagyobb értékű voucher-okat termékfejlesztésre, a kisebb értékűeket innovációs szolgáltatások igénybevitelére használták. A támogatás eredményeként érzékelhetően erősödött az együttműködés a tudásközpontok és a KKV-k között. A KKV-k nagyon pozitívan fogadták a voucher rendszer bevezetését, értékelték az egyszerűen igénybe vehető támogatást.

IWT- A voucher rendszer Belgiumban

Belgiumban az innovációs voucher alapú rendszer célja:

- A tudásközpontok és a KKV-k közötti kapcsolatok erősítése.
- A KKV-k innovációs, K+F tevékenységének ösztönzése.

A támogatás jellemzői:

- A vouchert nemcsak fejlesztésre, de továbbképzésekre, tanácsadásra és nemzetközi együttműködés elősegítésre is fel lehet használni a különböző szakterületeken.
- Az ügynökség a voucher rendszer működtetésére évi 43 millió €-t bocsát rendelkezésre; egy vállalkozás maximum 15000 € támogatást kaphat (a támogatás mértéke 50 és 75 % között váltakozik).
- A támogatás „first come - first served” elven működik.

- A támogatásra kizárólag KKV-k jogosultak, és csak akkreditált tudásközpontok által nyújtott szolgáltatásokat vehetnek igénybe. A tudásközpontok mind állami és magán szektorból jöhetnek.
- A pályázat elektronikus úton zajlik.
- A KKV-k előre kifizetik az igényelt szolgáltatást a tudásközpontoknak, melyet az ügynökség később visszatérít.
- A szolgáltatás minőségének ellenőrzésére utólag kerül sor.
- A szolgáltató tudásközpont viseli a sikertelen együttműködés kockázatát (nem kapja meg a szolgáltatás árát).

Értékelés eredménye / javaslatok

„Spread pollen not make honey”

Az Innocsekk pályázatot a támogatott vállalkozások számának és a támogatás összegének tekintetében sikeresnek ítélték meg a holland SenterNovem és a belga IWT képviselői. A támogatás hatékonyságot figyelembe véve több szempontból javasoltak lényeges működésbeli módosításokat a szakértők.

A belga és a holland ügynökségek képviselőinek véleménye szerint az Innocsekk pályázat többértű céljait nem lehet egy program keretében megvalósítani. A szakértők úgy találták, hogy az Innocsekk pályázat keretében csak az innovatív, kutatás-fejlesztéssel foglalkozó KKV-k nyertek el támogatást, az egyéb tevékenységet végző KKV-k széles köre helyett. Nagyobb hangsúlyt kellene fektetni a KKV-k innovációs kapacitásának erősítésére. Az Innocsekk támogatás nem bizonyult hatékonynak az alábbi kitűzött célok elérésében:

- A tudásközpontok szolgáltatásaihoz hozzáférő KKV-k körének bővítése.
- A tudásközpontok által nyújtott szolgáltatások minőségének javítása.

A pályázatnál mind a projekt alapú támogatási rendszer, mind a voucher alapú rendszer jellemzői megfigyelhetőek. A lényeges különbségek a két támogatási szisztéma között a következők:

- A projekt alapú rendszer minőségi szempontok alapján dönt.
- A voucher alapú támogatásnál nincs minőségi értékelés; a támogatás gyors, felesleges adminisztrációs terhektől mentesen működtethető.
- A projekt alapú támogatási rendszer innovatív vállalkozásokat segít.
- A voucher alapú rendszer a KKV-ket a legszélesebb körben igyekszik támogatni.
- A projekt alapú támogatási rendszer projekteket támogat.
- A voucher alapú rendszer a vállalkozásokat segíti.

Az Innocsekk programot a belga, illetve a holland példával összehasonlítva a következőket állapították meg:

- Az nehézkes adminisztrációs eljárás megnehezítette a pályázást.
- Az pályázati eljárás hosszadalmas. A pályázati eljárás teljes időtartama (a pályázat benyújtása és az ügynökség válasza között eltelt idő) a SenterNovem és az IWT esetében mindössze 1-1,5 hónap, az Innocseknél 6 hónap.
- A formális különbségektől eltekintve, a program inkább techno-csekk, mind innocsekk. Kedvezőbb egyensúly megteremtésére lenne szükség a piackutatás és a technológiai innováció és termékfejlesztés terén.
- Hiányzik a szolgáltatás minőségének értékelése.

A holland és a belga szakértők javaslataiban a felmerülő problémák elkerülésére a következő módosítások bevezetése szerepelt:

- Egy könnyen hozzáférhető, gyors, regionális felhasználású voucher alapú rendszer kiépítése az Innocsekk program két részre választásával, egy ún. „Innocsekk Light” és egy „Innocsekk grant” pályázat bevezetésével.
 - „Innocsekk light” bevezetése

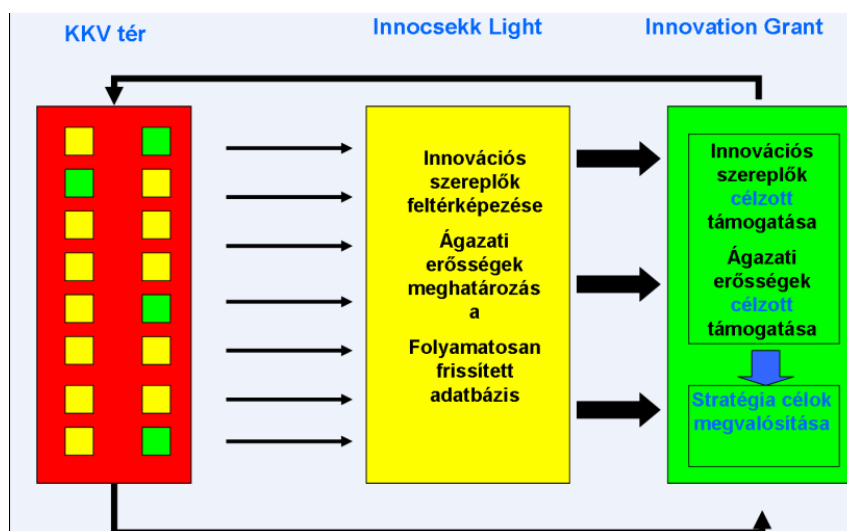
A pályázati eljárás az Innocsekk esetében hosszú és nehézkes. Ez megnehezítette, hogy a vállalkozások szélesebb köre tudja igénybe venni az innovációs szolgáltatásokat. Egy „könnyebb”, kisebb, kevesebb adminisztrációs eljárással járó, gyorsabb, a belga és a holland példához hasonló rendszer bevezetését javasolták a

szakértők. Ennek a voucher alapú rendszernek a célja az lenne, hogy a KKV-k széles köre hozzáférjen a már meglévő tudásanyaghoz, megoldásokhoz. A holland, ill. belga rendszerhez hasonlóan „polcra levehető” tudás megvásárlását tenné lehetővé a szolgáltatást (tudást) nyújtó szervezet könnyebb elérhetőségével, a tudásbázis gyors és hatékony hozzáféréssel, induló vállalkozások számára a technológiai innováció vonzó lehetőségével. Ennek a változatnak nem termékek kifejlesztése lenne a célja, hanem egy kulturális változás elindítása, a KKV-k és a tudásközpontok együttműködésének elősegítése, a KKV-k figyelmének felkeltése innovációs szolgáltatások igénybevételére.

- „Innovation grants” bevezetése

A könnyen hozzáférhető „Innocsekk light” mellett, a szakértők úgy találták, hogy igény van egy projektbázisú, a jelenlegi Innocsekk programhoz hasonlóan működő, nagyobb összegű, strukturáltabb, célirányos támogatási formára is. Ez a rendszer jobban és célzottabban szolgálná a stratégiai célkitűzéseket; a program a már K+F tevékenységeket végző, innovatív KKV-k projektjeit támogatná. Ennél a támogatási formánál a projektek minősége alapján kapnának támogatást a pályázók. Az Innocsekk Light és Innovation Grant komplementer módon illeszkednének egymáshoz.

- A tudásközpontok innovációs szolgáltatásainak minőségi ellenőrzésének kiépítése.
- Mérhető indikátorok alapján monitoring és értékelési rendszer kidolgozása.

Az Innocsekk Light és az Innovation Grant kapcsolata

Tervezett lépések

- Pályázati kiírás elkészítése (a pályázati forrás hozzájutási, felhasználási és elszámolási módjának kidolgozása);
- Jogszabályi és pénzügyi konformitás vizsgálat;
- A bevezetés várható időpontja várhatóan 2010. második negyedév.